

Soluția USR de intervenție în criza economică:

830 de lei scutire de impozit pentru fiecare salariat și ajutor de urgență similar pentru cei care își pierd locul de muncă

Autori: **Cristina Prună**, deputat, **Cristian Ghinea**, europarlamentar, **Claudiu Năsui**, deputat

SINTEZĂ

Această criză va afecta predominant sectorul serviciilor și IMM-urile. De aceea, guvernele trebuie să nu copieze măsurile de intervenție din criza trecută, ci să se axeze pe soluții care să ajute acest segment. Aceste soluții trebuie să treacă prin sprijinirea românilor și a întreprinderilor astfel încât românii să nu-și piardă locul de muncă.

Cea mai bună metodă de intervenție este transferul de resurse spre populație, care să calmeze anxietatea privind ziua de mâine.

Multe guverne au anunțat sau iau în considerare această metodă. USR propune o manieră simplă de transfer, care este deja parte din programul nostru de guvernare: scutire de impozit pentru primii 2.000 de lei din salariu. Astfel 830 de lei vor rămâne în buzunarul fiecărui salariat român.

Suplimentar, propunem o schemă de subvenție temporară pentru cei care își pierd locul de muncă în perioada aceasta: 830 de lei ajutor temporar pe perioada stării de urgență. Cei afectați pot opta între această schemă și șomajul tehnic. Am calculat impactul bugetar al acestor măsuri. Este suportabil pe termen scurt și se înscrie în genul de măsuri adoptate și de alte state.

Propunem, de asemenea, măsuri suplimentare de ajustare a cheltuielilor statului român, care să facă această scădere de impozite permanentă, între care: 90% impozit pe pensiile speciale (partea non-contributivă din pensii), reducerea celor mai mari salarii de la stat și multe alte măsuri stabilite deja în programul USR de guvernare pe termen scurt, mediu și lung.

Eroare frecventă în management de criză: să lupți cu armele de ieri în războiul de azi

Se întâmplă des în războaie și în crize, ca armatele sau guvernele să lupte în situația curentă cum ar fi trebuit să lupte în cea trecută. Criza sanitară mondială este însoțită de o criză economică deja majoră. Și care abia acum începe. Multe dintre reacțiile guvernelor răspund acestei crize economice ca și cum ar fi cea precedentă.

Reacțiile guvernelor sunt diferite și merg pe o paletă variată de intervenții. Mijloace diferite de intervenție vizează probleme diferite. Dar cum încă nu există o înțelegere comună a tipului de criză economică în care am intrat, pare că guvernele adoptă mai multe feluri de răspuns, ca să fie sigure că poate nimeresc răspunsul corect.

Sunt patru tipuri de măsuri de intervenție care se creionează:

1. privind **creditarea** (garantare, subvenție pe dobândă, amânare sau preluare a ratelor)
2. privind **acoperirea unor costuri ale companiilor**
3. privind **subvenționarea temporară a locurilor de muncă** (statul plătește în diferite forme o parte din salariul pentru locuri de muncă ce altfel ar fi desființate, dar sunt "înghețate" de facto pe perioada crizei - ceea ce numim în România "șomaj tehnic")
4. **Transfer de bani sau scutiri de taxe** către populație.

Aceasta este o criză concentrată pe servicii/IMM care va migra spre consum

Ce tip de criză economică trăim? În primul rând, aceasta nu este o criză exogenă. Una care nu a evoluat "natural", pe anumite defecțiuni acumulate în timp. Este o criză indusă de dispariția de facto sau

sugrumarea unor piețe (turism, HoReCa - în general servicii). Specificul acestei crize este că lovește devastator în sectorul serviciilor și în segmentul IMM-urilor (cele două sunt interconectate, serviciile fiind dominate de companii mici și flexibile). Zona IMM - servicii reprezenta până acum semnul unei economii sofisticate și moderne. Cu cât ponderea lor în economie era mai mare, cu atât mai modernă și mai bine integrată era aceasta.

Scăderea bruscă a consumului de servicii antrenează scăderea în lanț a consumului pentru că dispar locuri de muncă și deci o comprimare masivă a cererii în economie. Cu alte cuvinte, va devasta sectorul serviciilor, dar nu se va opri acolo.

Precedenta criză economică a fost cu totul diferită. A plecat din sectorul financiar, s-a dezvoltat treptat și a fost potolită prin intervenții masive în sectorul financiar. Injectând bani în bănci și aplicând electroșocuri creditării, am reușit să trecem de acea criză.

Dar actuala criză este diferită, punctul de maximă tensiune e diferit. Dacă vom acționa ca atunci, vom rata complet ținta.

În actuala criză, e illogic ca statul să se bazeze masiv pe măsuri de creditare. Să fim bine înțeleși, nu respingem măsurile de creditare: în cazul în care companiile reclamă lipsa creditării de urgență, e bine să primească ajutor.

Ipoteza noastră este însă că nu acolo este așteptarea. Mulți antreprenori în ultima perioadă nu își doresc credite noi. Problema nu este că ei ar vrea să investească, dar nu au de unde. Atmosfera este una de maximă anxietate. Întrebările pe care și le pun sunt:

- Dacă investesc rezerve în companie, aceștia sunt bani investiți pentru a trece criza sau vor fi pierduți definitiv? Cu alte cuvinte: sectorul acesta mai are viitor sau trebuie să mă reorientez?
- Angajații se întrebă ceva similar: mai are acest job viitor sau trebuie să investesc efort în a schimba sectorul, prin reorientare profesională dacă e nevoie?

De aceea, măsurile din categoria 1 sunt cele mai puțin așteptate și cele mai ineficiente. Dacă omul nu e sigur că industria în care activează mai are viitor, problema lui nu e să obțină credit - cu alte cuvinte, statul îi spune că îi facilitează bani acum urmând să îi ceară înapoi mai mult peste puțin timp. O ofertă netentantă în situație de anxietate.

Din păcate, politicile adoptate de statul român mai degrabă își doresc sporirea creditării. În punctul de unde pleacă criza (servicii/IMM) politicile de "plasă de siguranță" pentru creditare vor avea efect minor. Mai rău, recentul anunț privind amânarea plății rate-ilor bancare pentru 9 luni înseamnă o investiție masivă cu rezultat mic. Acest sector nu era nici supraîndatorat, nici nu se va îndatora tocmai acum când nu știe dacă mai are un viitor. Măsura va ușura stresul economic pentru angajați și angajatori - dar credem că alte măsuri, pe care le vom propune în continuare, ar fi mai eficiente.

Măsurile de tip 2 și 3 - subvenții pe costuri ale companiilor și pentru șomaj tehnic au fost luate sau anunțate de către guvern. Suntem de acord cu ele, suntem critici față de modul de aplicare. Inovația juridică a "certificatul de situație de urgență" arată o gândire birocratic-mioapă. Dat fiind că sunt foarte clare sectoarele economice afectate, se putea aplica o politică universală de care să beneficieze toate companiile care operează pe anumite coduri CAEN. Barierele administrative și lipsa de claritate (cum demonstrează scăderea de venituri, se întrebă încă posibilității beneficiari) pot avea efecte perverse și scad atractivitatea acestui ajutor: intervenția îi ajută doar pe unii, cei mai bine familiarizați cu birocrăția, ca să nu zicem direct conectați. Bani vor întârzia pentru că firmele trebuie să facă bilanțuri contabile și nu e clar dacă vor beneficia. Statul român a mers pe o abordare suspicioasă și reticentă tocmai când era nevoie să meargă pe injecții de capital rapide și pe politici universale. Plățile pentru șomaj tehnic reprezintă o poveste similară. O barieră administrativă de 75%. Până să apuce guvernul să clarifice ce și cum se dă, 300.000 de contracte de muncă au fost deja suspendate, deci respectivele companii nici măcar nu au așteptat să vadă dacă nu ar fi mai eficient să opteze pentru schema pentru șomaj tehnic. Cam

atât despre încrederea în capacitatea de răspuns și ajutor de la statul român.

Lăsăm bani la populație + ajutor de criză: 830 de lei pentru fiecare

Propunerile USR de intervenție imediată:

> 830 de lei pentru fiecare român salariat (scutire de impozit pe suma echivalentă salariului minim)

> 830 de lei ajutor de criză pentru fiecare angajat care și-a pierdut locul de muncă începând cu 1 martie.

Efectul imediat al acestui transfer (universal și rapid) este un ajutor dat zonei de servicii și IMM-urilor (unde costurile cu forța de muncă sunt mari) și o domolire a anxietății.

A. Linia bugetară: 830 de lei pentru fiecare român care muncește

Cele mai curajoase politici vehiculate la nivel global sunt cele care vizează categoria 4, despre care nu s-a discutat deloc în România: transfer de resurse spre populație. Considerăm că acestea sunt cele mai potrivite pentru că pot insufla încrederea necesară pentru a opri ca hemoragia din servicii/IMM să devină o criză de consum. Criza de consum va face ca toate liniile de producție să încetinească, pentru că toată economia va produce mai puțin, ceea ce va face ca pierderea locurilor de muncă să migreze și în zona de producție, lucru care va timora și mai mult consumul. Acest cerc vicios trebuie oprit sau încetinit.

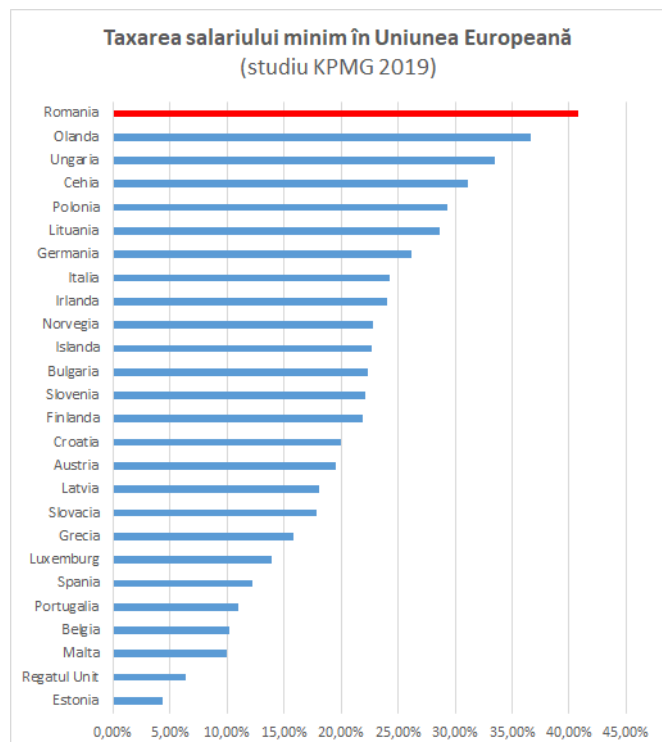
În plus, nimeni nu știe ce sectoare economice vor ieși câștigătoare sau care vor ieși din criză fără capacitate de revenire. Orice criză produce o reșezare economică. Scopul intervenției de stat nu ar trebui să fie acela de a îngheța tabloul economic, ci de a minimaliza efectele, de a permite o revenire cu o restructurare cât mai rapidă. De aceea e important să încurajăm munca și să lăsăm cât mai mulți bani oamenilor care muncesc.

Cum ar funcționa?

USR a propus în programul de guvernare o tăiere de taxe pentru toți angajații pentru suma echivalentă salariului minim pe economie. Platforma **zerotaxe.ro** dezvoltă toate calculele și argumentele. De data aceasta, dată fiind criza cu care ne confruntăm, propunem scutirea primilor 2.000 de lei din salariu.

România este statul din UE cu cea mai mare taxare a salariilor mici (41,5% taxe pe salariul minim). În același timp, statul din UE cu cea mai mare sărăcie în rândurile celor care muncesc - cu alte cuvinte, aveam deja înainte de criză prea multe salarii care nu asigurau un trai peste nivelul de sărăcie. Aceste două realități - multe salarii foarte mici și cea mai mare taxare a muncii pe salarii mici - era o aberație oricum pe care USR a propus să o îndreptăm. Acum este momentul să lăsăm acești bani în economie.

Practic, fiecare român care este salariat va câștiga 830 de lei în plus din tăierea de impozit.

B. 830 de lei pentru cei care și-au pierdut locul de muncă în criză.

Ca măsură suplimentară temporară (pe perioada stării de urgență), propunem o subvenție de 830 de lei pentru fiecare persoană care era angajată la 1 martie și care pierde locul de muncă.

Această măsură se aplică PFA-urilor și meseriilor independente din servicii a căror scădere de venituri echivalează cu pierderea locului de muncă.

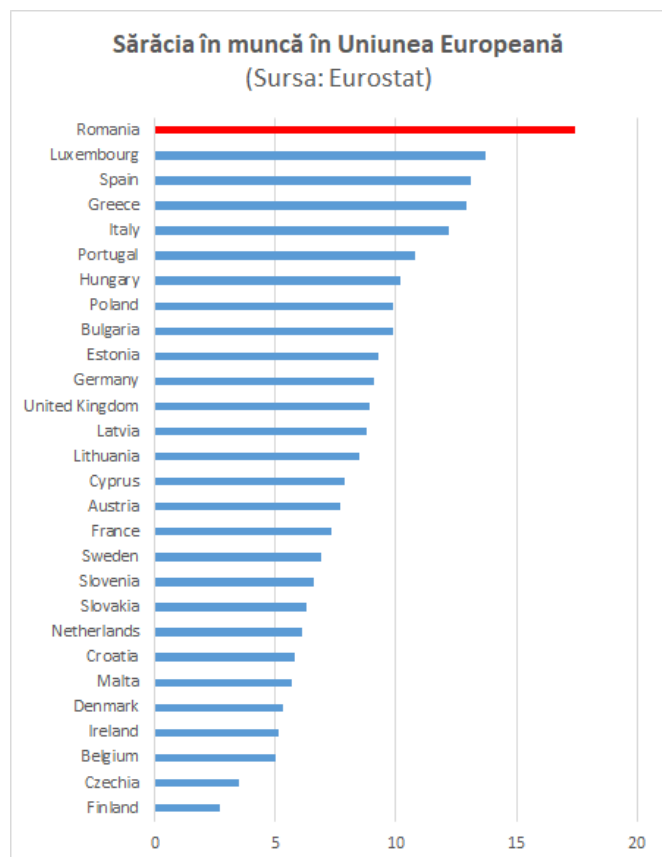
Actualele măsuri privind șomajul tehnic, birocratice și neclare, pot asigura o sumă mai mare, dar estimăm că firmele în dificultate nu vor opta masiv pentru soluție. Oricum, oamenii pot avea de ales în propunerea noastră între a trece pe șomaj tehnic în formula propusă de guvernul Orban sau a primi subvenția de 830 pe care o primesc de facto și cei care rămân cu job, prin reducere de taxă.

Deci propunem ca cele două scheme să funcționeze în paralel - urmând să fie opțiunea angajatului/angajatorului pe care o alege. Alegerea de azi între a ține oamenii în șomaj tehnic sau a-i concedia este una dramatică, având o treaptă intermediară, reducem stresul pe sectorul IMM, cel mai afectat, și pe angajați.

Reforma asistenței sociale - schimbăm sistemul care descurajează căutarea unui loc de muncă

Asistența socială din România este la un nivel foarte mic (Venitul Minim Garantat este în medie 264 lei/familie. Familiile cu copii primesc și alocația de susținere a familiei, 165 lei/familie în medie). În același timp descurajează căutarea unui loc de muncă prin faptul că întreg ajutorul pentru familie se pierde în momentul în care un adult se angajează. Acest sistem social învechit, nedrept și cu rezultate perverse trebuia să fie înlocuit cu Venitul Minim de Incluziune - un sistem modern care îi încurajează pe cei care primesc asistență socială să lucreze (suma primită de la stat scade treptat pe măsură ce cresc veniturile din salarii). Legea VMI a fost adoptată în 2016 la inițiativa guvernului tehnocrat, dar implementarea ei este amânată prin OUG în fiecare an. Aceasta este o rușine națională. Un guvern cu participarea USR va pune în aplicare legea imediat, punerea la punct a sistemului informatic va fi prioritate zero. Această criză va lovi aceste categorii sărace în mod deosebit, și mai mulți vor pica în plasa sistemului.

lui, care îi va descuraja apoi să caute să se angajeze. Ca partid de centru-dreapta modern, USR propune politici anti-sărăcie concrete, menite să activeze social pe cei dezavantajați social. Locul de muncă e cea mai bună politică socială și vom reduce barierele care opresc căutarea locurilor de muncă. **Reducerea de impozit pe salariul minim - propusă mai sus - va avea un efect spectaculos în a face mai atractivă salarizarea chiar la nivelul cel mai redus.**

Criza schimbă limitele bugetare și opticele de intervenție

Programe de tip transfer de bani către populație sunt deja implementate sau în curs de adoptare la nivel global. În Statele Unite, planul este de a trimite 1.000 de dolari pentru fiecare adult care câștigă mai puțin de 75.000 dolari pe an. Copiii ar primi 500 de dolari. Astfel un cuplu cu doi copii ar primi 3.000 de dolari. Guvernul din Hong Kong, care s-a confruntat începând din februarie cu criza coronavirus, a declarat că va da echivalentul a 1.288 dolari SUA tuturor rezidenților permanenți care au cel puțin 18 ani. Exe-

cutivul australian va oferi 750 de dolari australieni (434 dolari SUA) pensionarilor și persoanelor care beneficiază de asistență socială. Pe 22 martie guvernul a hotărât să acorde a doua serie de măsuri: încă 434 USD pentru pensionari și veterani. Și 645 USD în plus pentru șomeri, o dată la două săptămâni. În Japonia, Guvernul ia în considerare acordarea sumei de 12.000 de yeni (108 USD) fiecărui cetățean în numerar ca parte a unui pachet de stimulare economică. Discuții despre măsuri similare au loc și în Thailanda și India. Carsten Brzeski, economist șef al zonei euro la banca olandeză ING, citat de CNN, declara că acesta pare a fi următorul pas logic pentru țări din UE precum Germania, Franța și Spania, care s-au angajat să facă „orice este nevoie” pentru a sprijini întreprinderile și persoanele fizice.

Care este spațiul bugetar? Adevărul e că nimeni nu știe în acest moment, limite formale nu mai există, fiecare țară poate merge cât de sus îi permit limitele de îndatorare și aversiunea la riscul inflației. În tabelul de mai jos trecem în revistă mărimea pachetelor de intervenție anunțate de diverse state:

Pachete de intervenție anunțate	
Țara	Suma
Germania	750 miliarde euro
Franța	300 miliarde euro
Belgia	8 - 10 miliarde euro
Marea Britanie	363 miliarde euro
SUA	2 trilioane dolari
Italia	25 miliarde euro
Spania	200 miliarde euro
Portugalia	9.2 miliarde euro
Coreea de Sud	81 miliarde dolari
Japonia	137 miliarde dolari

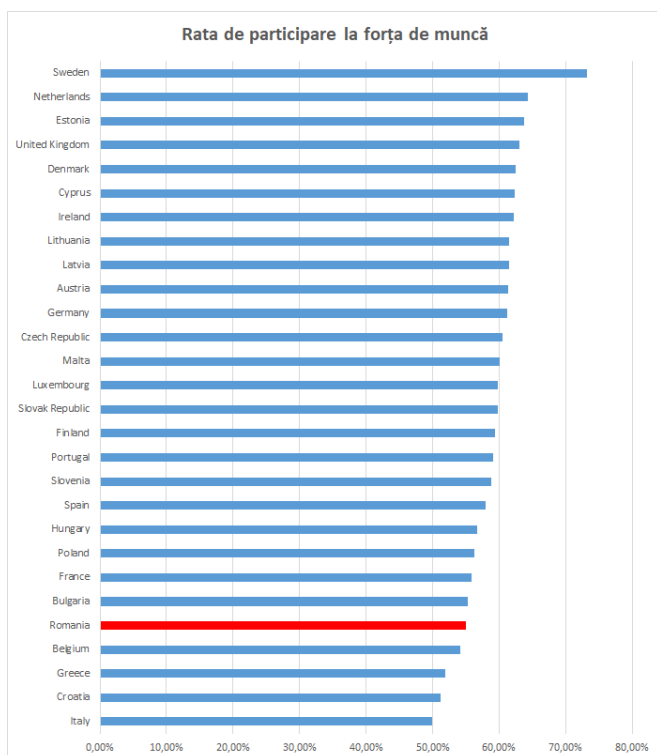
Impactul bugetar al măsurilor noastre - și cum îl gestionăm

Practic, regulile de până mai ieri nu se mai aplică. Suntem într-o lume nouă. România intră în criză cu o situație nefavorabilă, cu deficit bugetar deja mare și cheltuieli promise deja nesustenabile. Limita de îndatorare permite noi datorii dar condițiile de împrumut nu sunt favorabile. Trebuie deci să ne mișcăm cu grijă.

Propunerile noastre presupun un transfer de resurse de la stat direct în buzunarele cetățenilor, dând o gură de oxigen românilor și sectorului IMM și limitând impactul asupra scăderii consumului în întreaga economie.

Măsurile trebuie să fie concentrate asupra celor mai afectate sectoare din economie. În contextul nostru, ~80% din economie suferă un impact negativ. În contextul acesta, folosind coșul de consum oficial al INS, cotele standard de TVA, gradul de colectare și obiceiurile medii de consum, avem un cost estimat al acestor măsuri de 2.4 miliarde de lei pe lună. Comparativ cu alte state europene, impactul pachetului USR este de 6 miliarde de euro pe an.

Actualul guvern a anunțat o anvelopă de 30 de miliarde de lei, cu disponibilitate de mărire. Bani dați în proporție covârșitoare prin garantarea creditării.

Această terapie pe termen scurt trebuie să fie făcută sustenabilă pe termen lung, astfel încât scăderea de taxe pe salariu să rămână permanentă și dând pieței muncii o flexibilitate mult mai mare la orice criză viitoare. Tocmai pentru a face sustenabil și permanent acest transfer de resurse către populație, propunem în plus o serie de măsuri.

Măsuri de guvernare USR cu impact pozitiv asupra bugetului de stat (suplimentar și complementar fata de ce exista deja în programul de guvernare al USR):

Pe termen scurt:

- 1. Pensii speciale impozitate cu 90%** (modalitatea cea mai rapidă, care ocolește riscul de respingere a unei desființări directe). Componenta de pensie contributivă nu va fi taxată, în schimb componentă acordată prin legi speciale din bugetul de stat, va fi impozitată cu 90%. Pentru militari, vom calcula contribuția lor implicită la pensie pentru a determina nivelul pensiei lor contributive.
- 2. Impozit 90% pentru bugetarii de lux.** Propunem impozit de 90% pe orice venit de la stat care depășește salariul Președintelui României. Includem aici și veniturile din consilii de administrație, din adunări generale ale acționarilor în companii de stat sau din alte forme de numiri în funcții publice.
- 3. Accelerarea intrării fondurilor europene în economie și pentru crearea de locuri de muncă.** Din păcate, MFE nu a schimbat nimic din abordările sale birocratice. Vor trece luni de zile până vedem banii europeni intrând în piață - soluții privind plata rapidă prin intermediul administratorilor de granturi și prin primării le avem pe platforma O Țară ca Afară - www.otaracaafara.eu
- 4. Prioritizarea bugetară a combaterii Coronavirusului și a impactului său asupra economiei.** Resursele trebuie prioritizate în domeniul sănătății și pentru susținerea economiei. Creșterile de cheltuieli programate pentru alte domenii decât sănătatea și asistența socială, trebuie regândite.

5. Ușurarea proceselor de avizare și eliminarea birocrăției excesive în domenii cheie, precum producția de biocide, măști și echipamente medicale și de protecție pentru companiile care doresc să se specializeze în noi linii de producție.

Pe termen mediu (6 luni - 1 an)

6. Revizuirea diferitelor programe de subvenționare a economiei, prin analiza cost-beneficiu. Sunt o mulțime de cheltuieli guvernamentale care există din inerție, fără a le mai fi clar rolul lor. Un audit de la nivelul cancelariei guvernamentale trebuie desfășurat în următorul an, care să recomande ajustarea, menținerea sau închiderea lor.

7. Stoparea imediată a programelor de investiții fără angrenaj economic real, cum este PNDL. Demararea proiectelor de infrastructură mare din fonduri naționale, profitând de relaxarea regulilor financiare europene, urmând ca proiectele să fie trecute apoi pe fondurile europene nerambursabile. Cu alte cuvinte dăm drumul la proiecte mari prin buget național și recuperăm apoi cheltuielile eligibile din fondurile structurale.

8. 300 de parlamentari. România a votat pentru reducerea numărului de parlamentari. Cheltuielile parlamentului nu au făcut decât să crească în ultimii ani, în timp ce românii li s-au adăugat tot felul de taxe noi. La parlament, nu doar parlamentarii au pensii speciale, ci și tot personalul angajat. Acest lucru trebuie să înceteze.

Pe termen lung (mai mult de 1 an)

9. Pentru a ușura presiunea pe bugetul public venită dinspre deficitul de la fondul de pensii - Accelerarea tranziției de la pilonul 1 care se bazează pe transferuri de la buget către pilonul 2 și pilonul 3, bazate pe investiții. Tranziția se va face fără a afecta pensiile actuale, dar cu un calendar clar de transfer pentru viitorii pensionari. Vom folosi veniturile din resursele naturale ale țării pentru a ajuta această tranziție: resursele naturale ale României merg direct ca investiții în pensiile din pilonul 2 (detalii despre politica USB de legare a resurselor

naturale de viitorul sistemului de pensii în această propunere: <https://bit.ly/2UkDDIQ>.

10. Revizuirea labirintului de agenții, autorități, companii de stat (municipale sau nu) pe care îl are statul român. România are prea multe instituții care sunt folosite esențialmente pentru salarizarea activului de partid. Lucrul acesta trebuie să înceteze. Deburocratizarea, simplificarea cadrului de licențiere - re-ajustarea economică post-criză necesită scăderea costurilor administrative.

11. Noile programe operaționale pe fonduri europene (2020 - 2027) trebuie să schimbe abordarea și să fie orientate prin bănci sau consorții, pe o procedură de evaluare de proiecte similară celei din economia privată - beneficiarii de fonduri vor interacționa cu băncile/consorțiile, acestea urmând să preia banii de la stat. Soluția a fost propusă în programul de guvernare al USB. Folosirea pe scară largă a instrumentelor financiare din fonduri europene, o oportunitate ratată până acum.

12. Digitalizarea statului român. Am văzut ce înseamnă în criză sanitară un stat care nu poate interacționa digital cu cetățenii sau este nevoit să improvizeze. În documentul USB - Centru Dreapta Modern, adoptat de membrii USB, propunem digitalizarea relației stat - cetățean. Concret, interzicerea în termen de doi ani a practicii de a cere de la cetățean informații/hârtii care sunt deținute de altă instituție a statului. În primul an, Cancelaria Guvernului va porni procesul de legare a bazelor de date, obligatoriu pentru toate instituțiile. Niciun leu din fonduri europene sau naționale nu se va plăti pentru softuri utilizate de instituțiile publice care nu sunt integrate (nu permit accesul securizat al tuturor celorlalte instituții la ele). În anul al doilea se vor pune la punct platformele - interfață pentru cetățeni, interconectate și acestea cu bazele de date.

13. Inventarierea activelor statului și valorificarea multora dintre ele care sunt în prezent nefolosite sau folosite de către grupuri de interese restrânse. Există numeroase active ale statului care consumă resurse și nu produc nimic, de la terenuri, clădiri, până la companii de stat. România post-criză va avea nevoie de resurse serioase, iar aceste active pot compensa această nevoie.